

MAGYAR KURIER

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből Pénteken Augustus 27-dik napján, 1813-dik esztendőben.

A' tsatázó mezőkről.

A' Nápolyi Király Augustus' 14-dikén reggeli 3 órakor megérkezett *Dresdaba*.

A' Berliini levelek Aug. 17-dikén jelentik, hogy Austria Aug. 11-dikére vírradó éjjel nyilatkozta - ki a' hadakozást Frantzia ország ellen.

Napoleon Császár Augustus' 15-dikén útját Dresdából Pirnába, 's onnét Bautzenbe vette.

A' Frantzia játékosok is, kik a' fegyvernyúgvás alatt Dresdában jádzottak, oda hagyták már ezen várost, 's a' Ménusi Frankofurtumon két tsapatókban útaztak által Páris felé.

Gen. *Moreau* a' Cseh országi tudósítások szerint az Orosz Császári Felség' Generális Adjutánsává, 's Generális *Jomini*, ki a' Frantzia ármádát oda hagyván a' szövetségesekhez által állott, Orosz Generál Lieutenántá, neveztettek.

A' *Breszlau* újságban ilyen nyilatkoztatás jött - ki Aug. 18-dikán a' fegyvernyúgvásnak felmondattatása eránt: — „Austria' részéről Augustus' 11-dikére vírradó éjjel a' hadakozás kihirdettetett, 's az Orosz és Pruszus részről felmondattott; úgy, hogy a' hadakozás Augustus 16-dikának eltelésével ismét elkezdődhessék, ha az ellenség maga a' fegyverek' nyúgodalmát még hamarabb felbe nem szakasztja. Midőn az alól-

írt Katona kormányozószerk a' Felség' parancsolatjára ezt a' fontos történetet a' Sléziai lakosoknak tudokra adja, meg van előre győződve a' felől, hogy ez a' híradás a' hazafiúi buzgóságot ezen nagy és szent hadakozásnak valamint kezdetére úgy folytatására nézve is újannan fellobbantja, 's a' nemzeti feltüzesesedésnek azon nemes példait, 's azokat az áldozatokat, mellyek által a' hazafiak magokat a' köz jóért adják, nevedő sokasággal és fényességgel állítja elé, 's a' mellyek a' Király és haza eránt való igaz hajlandóságnak bizonyosságai. —

„Sléziai Királyi Katona Kormányoszerk.

A' Berliini levelek ilyen történetről beszélnek: Midőn a' Svétziai Koronaörökös Aug. 11-dikén reggel a' Stettin előtt táborozó ostromló seregeket szemlélgetvén, 's vélek katonai gyakorlást tartatván, a' vár' erősségeinek közelített volna, egy haubitzgolyóbissal réá löttek, a' melly 30 lépésnyi távolságra esett - le és pattant szellyel a' háta megett. Eszébe vévén azután a' Princz, hogy némelly Frantzia katonák a' vár' erősségein kívül marhaeleséggyűjtésben foglalatoskodnak, 's azokra a' Kozákak réájok akarnak tsapni, izent a' Frantzia tisztnek, hogy jőjjön hozzá egy szóra, a' ki azonnal meg is jelent nálla egy hadi biztossal. A' Princz eleikbe terjesztette nékiek szép szóval, hogy miként rontotta légyen meg

a' Komendáns a' fegyvernyúgvást az által, hogy az erősségből réá lövetett: — „En (ezek is a' Princz tulajdon szavai voltak) most, ha a' Kozákokat réatok botsátánám, mind elfogathatnának benneteket, minthogy fegyver nélkül jöven - ki a' várból nem oltalmazhatnátok magatokat.“ — A' Frantzia tiszt mentegette a' történetet, a' mint lehetett, de egyszersmind maga is kímúttatta azért való boszszonkodását. A' Princz még beszélgetett véle egy keveset, 's azal elbotsátotta magától. A' közel álló Frantziák felszóval kijelentették, melly igen óhajtsák a' békességet.“

Svétziai Pomerania.

A' Gen. *Moreau* útazása 's Stralsundba való érkezése felől ezek jöttek - ki az oda való levelekben: — „

„*Gothenburgból* Augustus' 6-dikán délben érkezett - meg a' Stralsundi parthoz ez a' nagy hírű nevű Frantzia Generális. Ámerikában a' *Neu - Yorki* kiktőhelyben Jun. 26-dikán űlt a' Hannibal nevű Ánglus hadi hajóra, 40 napok múlva érkezett - meg Európába szerentsésen. *Stralsundhoz* való kikötésekor ágyú durrogással és harangozással fogadtatott. Az nap délben a' Kormányozónál Generális *Engbrechtennél* ebédelt. A' Svétziai Koronaörökös, a' ki még nem érkezett volt vissza Prusziából, a' maga Generál - Adjutánsát *Gillenskiöldöt* és Gróf *Beahe* nevű Kamarás Urat küldötte fogadására és tisztelésére. Estvére maga ő K. Hertzegse is megérkezett, és a' hintóból való kiszállásakor Generális *Moreau* által fogadtatott, a' midőn egymás' nyakába esvén, leg szívesebb barátsági érzékenységet bizonyítottak egymás eránt.

A' Koronaörökös az Országlószéki palotában rendeltetett szállást kedves vendégének: a' ki azonközben ott nem sokáig tartozkodott, hanem halmazott munkával eltöltött két napok után, útját *Berlin* felé tovább folytatta. — „A' Gen. *Moreau* fo-

gadtatása (így fejezi - ki magát a' Stralsundi újság) egyeberánt egészszen olyan volt, a' milyent a' szerentsétlenség, az üldöztetés, egyenesség, és jó hír név, tartozásképpen megkívánhatnak.

~~~~~

A' Generális Moreau' eddig való élete' leírása röviden: —

Származását vette Kis Britanniában (Bretagnében) *Morlaix* városában az 1763-dik esztendőben; az atya nemes ember volt; ő *Rennes* városában, a' hol a' törvényt tanulta, Prokurátorrá lett, 's a' törvénytudó ifiak között leg idősebb lévén, Törvényes Préfektussá, valami olyan forma tisztviselővé lett, mint a' régi Frantzia Univerzításoknál a' Senior volt, 's közel 700 fiatal tudósok lévén alatta, mint ezeknek vezérek, a' szabadság' ügyét ugyan védelmezte, de azonban *Rennes* városát mind azoktól az iszonyatosságoktól megoltalmazta, a' mellyek akkor Frantzia országot pusztították. Azután, mint egy nemzeti testőrző Batalonnak Komendánsa a' valóságos haditeátrumra is kilépett, nem soká Osztályos Generálisságot ért, 's valamint vitezségének úgy hazafiúságának is számos bizonyosságait mütatta. Flandriában *Nieuport'* megvétettetésének alkalmatosságával fel se vette azt a' kegyetlen parantsolatot, a' melly szeréht minden ott találtató Ánglusokat kardra kellett volna hányattatni, és a' Hannoveránusokból álló őrző seregnek is megkegyelmezett.

A' Generális *Moreau* atyját éppen azon a' napon guillotinérozták - meg, mellyen amaz *Cadsand* szigetét meghódoltatta. Ekkor tsak az igen nagy hazafiúság tartóztatta - el a' fiút attól, hogy hazáját el ne hagyja. Már ekkor annyira megesmértette volt jó katonasága által magát, hogy az 1796-dik esztendőben a' nagy hírű nevű *Pischegrü* helyett az ő vezérlése alá merték a' Rénusi és Mosellai ármádák' vezér-

lését bizni. Mitt tselekedett ezen esztendőben, 's melly mesterségesen vonta vissza seregeit Német országról a' *Jourdán*' megverettetése után, mint tudva lévő dolgot mindenek emlegetik.

Az 1797-dik esztendőbeli történetek után nem szenvedhetvén *Moreau* a' Direktoriumnak a' Főrvényhozó gyűlés ellen elkövetett erőszakoskodásait, 's azért annak kedvéből ki is esvén, önként letette a' vezérséget, 's falusi tsendes életre lépett: de a' honnét a' veszedelmeknek újabb elkövetkezésekkel ismét eléhívattatott, 's midőn az 1809-dik esztendőbeli táborozásban Generális *Scheerer* Olasz országban megverettetett volna, ezen armádának maradványát ő vette ismét vezérlése alá, és azt elébb Alessandriába 's azután Genuába vezérelvén, itt annak vezérlését Generális *Jourbetnek* által adta. *Moreau* még ezen armádánál volt, mikor *Joubert* Augustus' 15-dikén azon esztendőben megtámadtván, 's néhány hibás állásokat, mellyek eránt őtet *Moreau* figyelmetessé tette vala, megjobbítani akarván, megölettetett. *Moreau* ugyan semmi vezéri hatalommal nem bírt már most ezen armádánál, de tsakugyan még is mindenek tölle kívánták a' rendeléseket, és ő ekkor is szerentsésen kiragadta az armádát a' veszedelemből.

Moreau a' maga innen való Párisba lett visszamenetele után látta *Bonapártét* legelőször; segítségére volt néki az akkori fejetlenségnek elnyomásában, 's a' Brumaire 18-dik és 19-dik nevezetes napjaiban elősegéllette az ő fő Konzúlságra lett emeltetését. Ekkor kapta Generális *Jourdán*nak Ostrach mellett történt megverettetése 's az úgy nevezest *Dunai* armádának elszélesztetése után az 1800-ban organizáltatott Rénusi armádának vezérlését, 's az ezután következett táborozás által érdemlette *Moreau* azt, hogy maga *Bonaparte* nem átalotta elmondani, hogy az ő Olasz

országi táborozásai egy fiatal Generaliséi, Generális *Moreaunak* ezen táborozása pedig egy tökéletes vezér' táborozása voltak volna. Ennek a' következése volt még ebben az esztendőben a' fegyvernyúgvás, 's nem soká azután a' *Lünevillei* békesség, a' melly 1801-ben Febr. 8-dik napján kötött meg.

Mind ezekből nyilvános, hogy Ger. *Moreau* a' leg terhesebb 's egyszersmind leg fényesebb környűllások között vezérelte a' Frantzia armádákat. Katonai kitűző virtusa volt a' *bőltsességgel* összeköttetett szembetűnő *mérészség*. Ezek által tette érdemessé magát hazájának háladatosságára 's a' dologhoz értőknek bámulásokra. Betsületes voltáért nem tsak a' maga nemzete, hanem az ellenség is tisztelte.

A' békességnek megkészlése után a' szeretettől és tisztelettől kísértetvén, ismét vissza tért a' magános életnek homályosságába, a' melyből az 1804-dik esztendőben a' világnak elbámulására az által ragadtatott ismét - ki, hogy az Első Konzúl parantsolatjára *Pishegrüvel* együtt elfogattatott, azért, hogy contrarevolutziót tsinálni, *Bonapártét* megölni, 's a' Bourboni házat visszaállítani akarták volna. *Pishegrü* mint számkivettetett, azért lopódzott volt bé, mint erőssítette, az országba, hogy az Emigransok' laistromából kitöröltethesse magát. Az ő sorsa a' lett, hogy, mint mondatott, a' tömlötzben maga ölte volna meg magát. *Moreau* felől nem bizonyíthatták - meg, hogy valamelly özszeesküvésnek részese lett volna; tsak a' jött - ki rólla, hogy *Pishegrüvel* beszéllett. Így hát az ő egész bűne tsak abban állott volna, hogy egyszerű szerentsétlent, a' ki valaha az ő fő vezére volt, el nem árult, mellyet az ő ítélő bírái elégségesnek tartottak arra, hogy őtet két esztendei fogságra ítéljék, ha az önként való számkivettetést a' fogságnál elébb nem betsűli. A' jószágait meghagyták né-

ki. Ő a' számkivettetést választotta, útját sietséggel Spanyol országba vette, ott hajóra ült 's Amérikába menvén azolta többire Neu-Yorkban tartózkodott, 's onnét lépett most ismét ki a' világ' teátrómára.

Utolsó Jegyzésck.

Prága Aug. 20-dikán. Ő Cs. K. Felsége a' maga Felséges vendégeivel az Orosz Császár és Pruszsus Király ő Felségekkel, tegnap a' Teinitzi vidéken fekvő Cs. K. armáda' egyrészének megmustrálására ment. — A' Pruszsiai Koronaörökös Princz tegnap ide érkezett.

Prága Aug. 23-dikán. A' Frantzia főbb hadi erő minden tudósítások szerint *Slézia* felé állítottatott vala ki az ellenségeskedéseknek újonan való elkezdődésekkor. Maga Napoleon is itt volt. Gen. *Blücher*, a' ki egy szemmel tartó sereggel *Sléziában* hagyattatott, hathatósan verkedett Aug. 19-dikén *Lövenberg* mellett, melly után az ő serege egész a' *Boberig* előre nyomult, és a' Frantziák minden ezen hídon találtató hidakat és réveket elrontottak. Augustus 20-dikán ismét megtámadták valami 140 ezer Frantziák a' Gen. *Blücher* armádáját. Maga Napoleon is jelen volt. Gen. *Blücher* (kinek armádája 70 ezer emberre tétetik) ily nagy erővel szembe nem állhatván, magát a' Bober mellől vissza vont, hogy ismét megtámadólag kezdessen a' munkához, minekutána az ellenségnek egy része más felé forduland. —

Míg ezek *Sléziában* folytak, a' Hertzeg *Schwartzenberg* vezérlése alatt levő szövetséges armáda a' Csehországi hegyeknek több pontinain által nyomult *Szakszoniába*, *Diepoldswalde* felé tartván. Semmi ellenséges seregekre nem talált. Gen. Gróf *Wittgenstein* Aug. 22-dikén jó reggel a' *Pirnánál* lévő Frantzia sántzos lögerre réa ütött, és azt estvéli 10 órakor réárohanással elfoglalta. A' Királyi familia *Dresdát* oda hagyta. A' fő hadi szállás ez nap' *Zepnitzben* volt *Marienberg* mellett. Ugy látszik, hogy Napoleon Császár nem tett volt számot a' szövetséges armádáknak ezen munkáikra, minthogy azzonnal sietve vissza tért az ő fő armádája *Sléziából* az *Albis* felé. Azolta az az ellenséges sereg is vissza vont, magát, a' melly *Rumburgen* által (a' *Leitmeritzi* vidéken) *Gabelig* benyomult vala. Napoleon Császár 22-dikben késő estve visszaerkezett *Dresdaba*.

A' Báró *Hiller* armádájának bal szárnya a' F. M. Lieétenant *Radivojevich* vezérlése alatt, Aug. 17-dikén *Zagrab* mellett a' Száva hidját elfoglalta, 's a' *Culpán* is által menvén maga *Károlyvár* felé, egy tsapatja pedig *Fiume* fele sietett. — A' Fegyvertármester úr' fő hadi szállása Aug. 23-dikán *Klagenfurtba* tétetett által.

A' Felséges Cs. K. Manifestumból egy árkust a' múlt postanapon megküldöttünk tisztelt Olvasóinknak: ma a' hátralévő részét küldjük.

A' Bétsi Cursus Aug. 25-dikén: — 100 Forint Conventziós pénz, 172 és 3/8 Forint Váltótrédulában. — Egy Császár arany 8 forint 21 és 1/3 krajtzár.